

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2024
Institution	VUC Holstebro
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Psykologi B - niveau
Lærer(e)	Henriette Christine Didriksen og Louise Holm Lytken
Hold	Npsb164s

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Barndomsliv
Titel 2	Skoleliv
Titel 3	Feltundersøgelser
Titel 4	Ungdomsliv
Titel 5	Ondskab

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Barndomsliv
Indhold	<p>Beskrivelse:</p> <p>Vi indledte undervisningen med at introducere kursisterne for psykologiens mangfoldige univers, dens videnskabsteoretiske baggrund og metoder. Derefter beskæftigede vi os med omsorgens betydning for menneskets udvikling. I den forbindelse arbejdede vi særligt med klassiske udviklingspsykologiske teoretikere, herunder Daniel N. Stern, John Bowlby, Harry Harlow, og Mary Ainsworth.</p> <p>Desuden har vi udforsket nyere forskning som peger på, at mennesker kan klare udviklingsopgaver på trods af omsorgssvigt og deprivation. Vi har haft et særligt fokus på resiliens og på, hvordan man praktisk kan arbejde med at styrke børns modstandsdygtighed.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hannibal, J.: "Den videnskabelige psykologi – kort om forankring i de videnskabelige hovedområder", Microsoft Word - 5b den videnskabelige psyk 2009.doc (gaderummet.dk)• Høgh-Olesen, H. og Dalsgaard, T. (2015): Psykologiens opdagelse af livets bånd. I: <i>20 PSYKOLOGISKE EKSPERIMENTER – DER ÆNDRER VORES SYN PÅ VERDEN</i>. (s. 147-158). Plurafutura publishing• Jerlang, E. (2008): Rene Spitz. I: <i>Udviklingspsykologiske teorier</i>. (s. 159). Hans Reitzels Forlag• Larsen, O.S. (2008): John Bowlby. I: <i>Psykologiens veje</i>. (s. 96-98). Systime• Jerlang, E. (2008): Stier for udvikling og De indre arbejdsmodeller. I: <i>Udviklings- psykologiske teorier</i>. (s. 166-168). Hans Reitzels Forlag• Høgh-Olesen, H. og Dalsgaard, T. (2015): Menneskets tilknytning. I <i>20 PSYKOLOGISKE EKSPERIMENTER – DER ÆNDRER VORES SYN PÅ VERDEN</i>. (s. 159-178). Plurafutura publishing• Larsen, O.S. (2008): Den moderne spædbarnsforskning. I: <i>Psykologiens veje</i>. (s. 80-95) Systime• Jerlang, E. (2008): Stern – RIG'er. I: <i>Udviklingspsykologiske teorier</i>. (s. 436-439). Hans Reitzels forlag• Risiko og resiliens Psykologiens veje (systime.dk) <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hvad er "tilknytningsforstyrrelser" hos børn og unge? Psykologiens veje (systime.dk)• Hvor kommer modstandskraften fra?• Hvordan kan man som mor svinge sit eget barn så meget? - Hun kørte i Bilka og kom hjem seks dage senere - TV 2• Nobelpristager: Udsatte børns skæbne er afgjort før 1. klasse - Mandag Morgen - Uafhængigt innovationshus. Analyser og ny viden. (mm.dk)

Omfang	Ca. 2/6
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">– demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologisketeori-er, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger <p>argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Skoleliv
Indhold	<p>Beskrivelse:</p> <p>I forlængelse af temaet om barndomsliv retter vi optikken mod livet i skolen. I dette tema har vi beskæftiget os med læring og mobning i en skolemæssig kontekst. Temaet er tilrettelagt som en totrinsraket: Første del har fokuseret på læring med det formål at give kursisterne indblik i forskellige læringsteoretiske perspektiver. Kursisterne har studeret både klassiske læringsteorier som behaviorismen og Vygotskys teorier, og de er også blevet introduceret for nyere læringsteorier præsenteret af Lave og Wenger. Desuden har vi undersøgt læring i et kulturelt perspektiv. I anden del af temaet har vi fokuseret på mobning i skolen, herunder har vi særligt fokuseret på to forskellige forklaringsmodeller - den individorienterede og den relationelt orienterede tilgang - repræsenteret ved henholdsvis Dan Olweus og forskerne Dorte Marie Søndergaard, Helle Rabøl Hansen m.fl.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Larsen, O.S. (2008): <i>Behaviorisme. I: Psykologiens veje.</i> (s. 127-142). Systime• Larsen, O.S. (2008): <i>Viden, læring og undervisning. I: Psykologiens veje.</i> (s. 199-216). Systime• Weirsøe, M. og Mehlsen, C. (2009): "Nye øjne på mobning". I Asterisk nr. 46. Lokaliseret d. 28.04.2021 på: http://edu.au.dk/aktuelt/asterisk/magasinetasteriskarkiv/arkiv-tidligere-numre/asterisk-46/• Holm, C. (2009): "Hellere lide i fællesskabet end stå udenfor". I Asterisk nr. 46. Lokaliseret d. 28.04.2021 på: http://edu.au.dk/aktuelt/asterisk/magasinetasteriskarkiv/arkiv-tidligere-numre/asterisk-46/• Fugl, M. (2009): "Buksevand for øjnene af hele verden". I Asterisk nr. 46. Lokaliseret d. 28.04.2021 på: http://edu.au.dk/aktuelt/asterisk/magasinetasteriskarkiv/arkiv-tidligere-numre/asterisk-46/ <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vad, T. (2011): Borbjerg Skole. Information om PALS. Lokaliseret d. 28.04.2015 på: http://borbjergskole.skoleporten.dk/sp• Nielsen, J.C., Sørensen, N. U. & Osmec, M. N. (2010): "Når det er svært at være ung i Danmark – unges trivsel og mistrivsel i tal". (s.7, 55, 66).• Ingen af jer forstod, hvor ondt det gjorde - politiken.dk
Omfang	Ca. 1/6
Særlige fokuspunkter	Faglige mål – demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i

	<p>forhold til det normalt fungerende menneske</p> <ul style="list-style-type: none">– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst– formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger <p>argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Feltundersøgelser
Indhold	<p>Beskrivelse:</p> <p>I tema 3 har vi fokuseret på psykologiens videnskabsteori og metoder. Temaet er blevet gennemført som et projektorienteret forløb, hvor kursisterne indledningsvis blev introduceret for fagets videnskabsteori og metoder. Dernæst arbejdede de selvstændigt med en projektopgave, hvor de blandt andet selv skulle planlægge og gennemføre et feltundersøgelse.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Larsen, O.S. (2008): Naturvidenskab, humanvidenskab og samfundsvidenskab. I: <i>Psykologiens veje</i>. (s. 19-24). Systime• Larsen, O.S. (2013): <i>Psykologiske feltundersøgelser</i>. Systime
Omfang	Ca. 1/6
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst– redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde– demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, gruppearbejde, skriftligt arbejde, projektarbejde.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 4	Ungdomsliv
Indhold	<p>Beskrivelse:</p> <p>I dette forløb har vi beskæftiget os med ungdomslivet i det senmoderne samfund. Med afsæt i Thomas Ziehes teorier har vi fokuseret på de udfordringer, som det senmoderne samfund stiller, og hvilken betydning disse udfordringer kan have for unges identitetsdannelse og selvudvikling. I tilknytning hertil har vi arbejdet med teoretiske perspektiver som Henrik Høgh-Olesens personlighedsforståelse, Jan Tønnesvangs identitetsforståelse, og Erving Goffmans beskrivelse af mennesket som et væsen, der indtager forskellige roller afhængigt af situationen og den sociale kontekst. I temaet har vi diskuteret, hvilken rolle personligheden spiller i håndteringen af de udfordringer, som det senmoderne samfund stiller.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• 3.4 Thomas Ziehe – kulturel frisættelse og formbarhed i det senmoderne samfund LUK SAMFUNDET OP! (forlagetcolumbus.dk)• Tønnesvang, J. (2009): Identitet og integritet. I: <i>Skolen som vitaliseringsmiljø – for dannelse, identitet og fællesskab</i>. (s. 97-110). Klim• Høgh-Olesen, H og Dalsgaard, T. (2015): Testpiloter og tryghedsnarkomaner. I: <i>"MÆRKELEGE MENNESKE – moderne personlighedspsykologi"</i> (s. 163-195). Plurafutura publishing• Nielsen, P. (2013): Postmoderne psykologi. I: <i>"Grundlæggende PSYKOLOGI OG SOCIALPSYKOLOGI"</i> (s. 121-136). Forlaget ØKONOM <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">• 12-tals-piger: Da det blev et problem at klare sig godt i skolen• Eksperter om unges trivsel: Det perfekte er det nye normale - politiken.dk
Omfang	Ca. 1/6
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">– demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger <p>argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</p>

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 5	Ondskab
Indhold	<p>Beskrivelse:</p> <p>I dette forløb anvender vi socialpsykologien til at undersøge menneskets mørke sider. Vi skraber i overfladen af en videnskabelig forståelse af, hvordan mennesker reagerer i grupper, og hvorfor nogle begår ondskabsfulde handlinger. Vi undersøger, hvordan den enkelte kan blive påvirket af gruppen til at begå handlinger, der er skadelige for andre. Vi har set nærmere på de processer, der både positivt og negativt påvirker mennesket i sociale relationer. Vi har beskæftiget os med, hvordan tilhørsforhold til sociale grupper bidrager til menneskers identitet, og hvordan stereotype opfattelser og fordomme kan forhindre ligeværdigt samvær. I den forbindelse har vi blandt andet fokuseret på fænomener som gruppepres, lydighed, fordomme og stereotyper.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Gruppepres og social kontrol Psykologiens veje (systime.dk)• Intergruppekonflikter Psykologiens veje (systime.dk)• Hvad er en gruppe? Psykologiens veje (systime.dk)• 5.7: Ondskab Psykologi - fra celle til selfie (forlagetcolumbus.dk)• Renata Salecl• Har du ingen humor? Kommentar i Asterisk nr. 106 (au.dk)• Bach, B. & Simonsen, S. (2023): "ICD-11 Personlighedsforstyrrelser – En klinisk vejledning", Hogrefe psykologisk forlag, s. 23-29 + 101-115.• Florence McLean, F. (2013): "Ondskabens psykologi - Profiler af seriemordere", Lindhardt og Ringhof, s. 146-170 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dokumentar: "Nødråb i natten", del 1, Tv2• Hinda på 24 oplever tit hyggeracisme: 'Det er klamt, når fyrene ser min hudfarve som en fetich' Tværs DR• Hvorfor er det næsten kun mænd, der slår ihjel? (zetland.dk)• Vincent Hendricks: Hold op med konstant at tænke: 'Hvad med mig?' (videnskab.dk)
Omfang	Ca. 1/6
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">– demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske– redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst

	<ul style="list-style-type: none">– inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger– redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden– vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger– argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, pararbejde, gruppearbejde